

Смѣлость въ народната борба! Нека нашитѣ братя изпждятъ фенерскитѣ архиереи, гръцкитѣ манастирски настоятели и мракобѣснитѣ учители...“

Когато още на 1816 година (17 годишенъ младежъ) постѣпилъ въ Кидонското свободно школо, д-ръ Селимински за пръвъ пѣтъ чулъ отъ учителитѣ си, че православнитѣ християнски народи на Балканитѣ подъ турското владичество представятъ една цѣлостъ по сѣдба и по положение, като отомански раи. Тия народи иматъ различни наименования, обаче всички сѣ съединени чрезъ православната църква и елинската писменостъ. Въ отоманската държава имало два официални езика: турско-арабски за свѣтското управление и елино-ромейски за православната църква и за науката. Простонароднитѣ езици на ромеи, българи, ромъни, албанци, куцовласи, сърби и т. н. могатъ да служатъ само за обикновенъ разговоръ, но за висша политика, за наука и религия тѣ били негодни. Образованитѣ гърци въ Италия, Германия, Франция и Англия били искрено убедени, че класическиятъ елински езикъ, може да обедини всички православно-християнски народности на Балканитѣ въ едно общо културно единство тѣй, както латинскиятъ езикъ е обединилъ католишкитѣ народи на Западъ. Безъ да държатъ смѣтка за националнитѣ движения и исканията да се издигнатъ говоримитѣ национални езици въ органи на модерното образование и развитие, елинскитѣ поети, писатели и философи правятъ усилия да наложатъ *елиникото* въ Източна Европа. Елинската цивилизация била споредъ тѣхъ готова и на лице. Тя съдържала всички елементи на здраво образование. Ето защо нищо не прѣчило, казвали тѣ, на балканскитѣ православни народи да напредватъ подъ знамето на свободния елинизъмъ. Д-ръ Селимински въ младостта и неопитността си приелъ това гледище. Тогава той още не можелъ да си даде смѣтка: що е народъ и какви права има той? Когато, обаче, се преселилъ въ Влишко заедно съ сънародникитѣ си и прекаралъ тамъ осемъ години въ страшни изпитания; когато се запозналъ съ руси, власи, унгарци, австрийци, той, както казва отецъ Паисий, „просиялъ“. Съпротивата на фанариотитѣ противъ духвония напредъкъ на българитѣ му отворила очитѣ.